

માર્ચ - ૨૦૨૧
અંક - ૩૩

સંપાદકીય બોર્ડ

- બી.કે. મહતો
- એસ.જે.મહેતા
- એમ.એમ.ઠક્કર

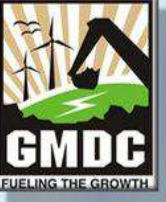

અનુક્રમણિકા

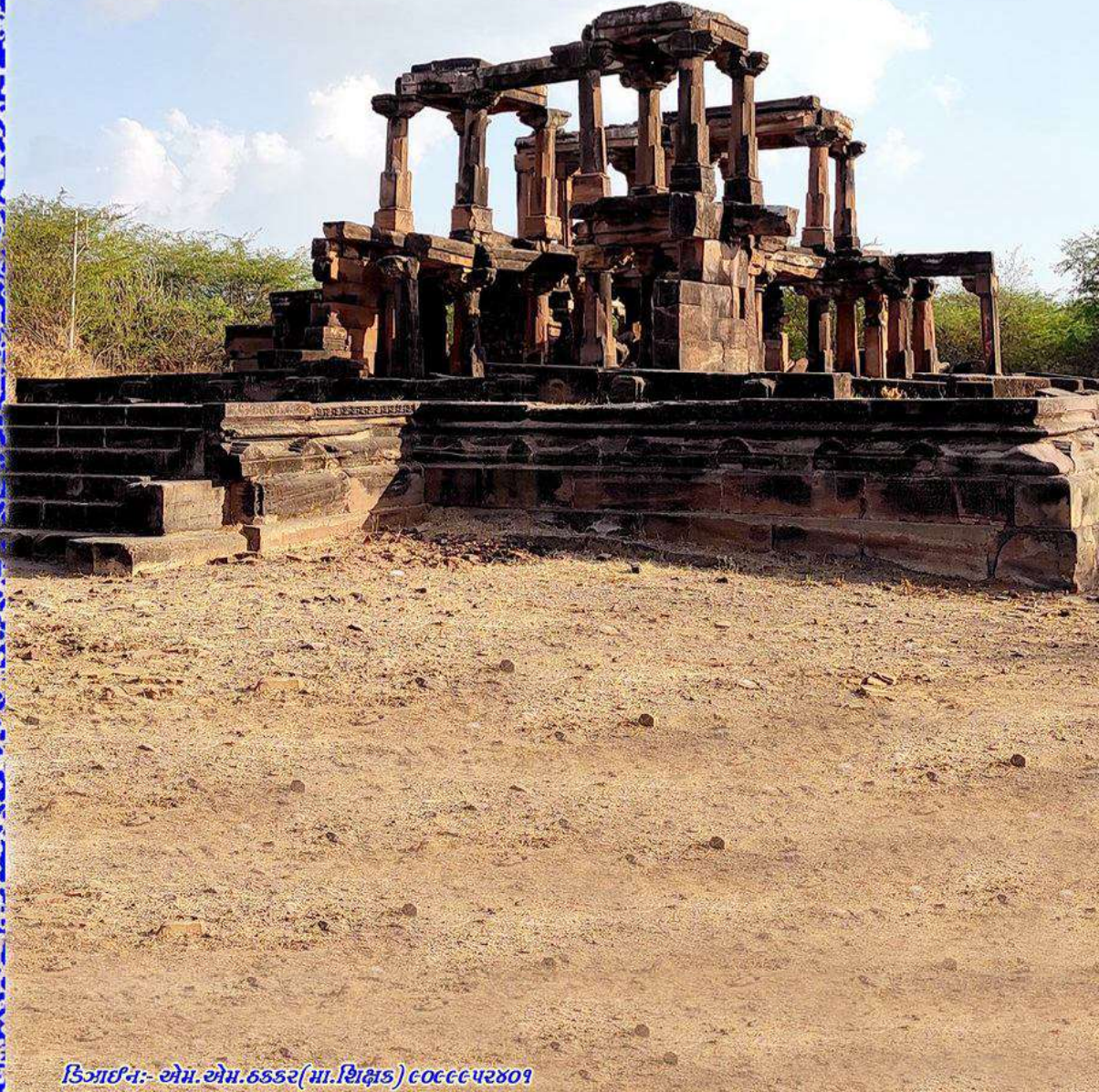
- શિક્ષકનું પ્રતિજ્ઞાપત્ર
- બધુ તણાઈ ગયું
- ભાવ અને ભાવના
- કલ્યાણકારી દેવ
- મહાદેવ
- An early Farewell
- વાણીમાં નમ્નતાનું
મૂલ્ય
- કર્મ કા ફલ
- મોટા ભાગના લોકો
સુખ - શાંતિની
ઈચ્છા રાખે છે

GSECL

અરણોદય

ડિઝાઇન:- એમ. એમ. ઠક્કર (મા. શિક્ષક) ૯૦૯૯૯૯૫૨૪૦૧

તંત્રી સ્થાનેથી

સર્વે જીએમડીસી , જીએસઈસીએલ કર્મચારી ભાઈઓ – બહેનો , શિક્ષકમિત્રો તથા વિધાર્થીઓ.
સૌને સાદર વંદન “અરૂણોદય” માર્ચ -૨૦૨૧ અંક-૩૩ ને આપ સર્વની સમક્ષ રજુ કરતાં ખૂબ
– ખૂબ હર્ષની લાગણી અનુભવું છું.

તંત્રી સ્થાનેથી સર્વેને હું આ અરૂણોદય અંકમાં આપ દ્વારા કોઈ પણ લેખ આપવામાં આવશે તો તે
સ્વીકાર્ય રહેશે. જેથી આજના આ ઓનલાઈન જમાનામાં સુંદર લેખો વાંચવા માટે અને લખવા માટે
કર્મચારીઓ તથા તેમના આશ્રિતો પ્રેરિત થશે અને વધુમાં વધુ લેખો આપણે આ અંકમાં સમાવી શકીશું.
તંત્રી

શિક્ષકનું પ્રતિશાપ્ત્ર

- *** હું વ્યક્તિપૂજા નહીં કરું . પણ ગુણપૂજા સંસ્કારપૂજા અને સત્કાર્યપૂજા કરીશ. પુસ્તકપૂજા મારો નિત્યક્રમ હશે.
- *** હું જે કામ કરીશ તે હૃદયના ઊંડાણથી કરીશ . તે પરિણામલક્ષી બને તેમ કરીશ અને પૂર્ણ કરીને જ જંપીશ .
- *** હું મારી શાળાના તમામ બાળકોની વૈયક્તિક ભિન્નતાઓ રુચિઓ , આવડતો અને વલણોને સતત ધ્યાનમાં રાખીને વર્તીશ.
- *** સારાં બાળકોનું નિર્માણ કરવું એ મારી રાષ્ટ્રીય જવાબદારી છે.
- *** ભણતા બાળકમાં મારી આશાનું આંકાક્ષાઓ અને અપેક્ષાઓનું આરોપણ નહીં કરું, તેને સ્વતંત્રતા આપીશ.
- *** હું જ્ઞાનના આધારે કર્મ કરીશ અને જ્ઞાનમિશ્રિત કર્મ કરતી વખતે હૃદયના ભાવને જોડીશ.
- *** મારાં બાળકોને કુદરતથી વધુ નજીક રાખવાનો સંનિષ્ઠ પ્રયાસ હશેકારણકે તેઓ કુદરતની દેન છે
- *** હું મારા તમામ બાળકોની વ્યક્તિગત ભિન્નતાઓ ની સાથે તેમના સંપૂર્ણ ઘડતરની પ્રક્રિયામાં સતત પ્રયત્નશીલ રહીશ.
- *** બાળકની જરૂરિયાતો એજ ભાવી સમાજની જરૂરિયાતો એ ધ્યાનમાં રાખીશ અને તે જરૂરિયાતોને સંતોષવા પ્રયત્નશીલ રહીશ.
- *** વ્યક્તિ નિર્માણ દ્વારા રાષ્ટ્રનિર્માણના અમારા પ્રયત્નો આજીવન રહેશે.
- *** સમાજની જરૂરિયાતો સંતોષવા શાળા દ્વારા અમે અમારું ઉત્તરદાયિત્વ નિભાવીશું.
- *** શિક્ષણની ગુણવત્તા જાળવવા અમે સૌ સંઘભાવનાથી કામ કરીશું.

બધુ તણાઇ ગયું

એસ.કે. યૌહાણ
માધ્યમિક શિક્ષક

આવો ગયું,
પધારો ગયું
અને નમસ્તે પણ ગયું,

"હાય" અને "હેલ્લો" ના હાહાકારમાં,
સ્નેહભીના શબ્દો ગયા.

મહેમાન ગયા,
પરોણા ગયા,
અને અશ્રુભીના આવકાર પણ ગયા,

"વેલકમ" અને "બાયબાય" માં
લાગણીઓ તણાઈ ગયા.

કાકા ગયા,
મામા ગયા,
માસા ગયા,
અને કુવા પણ ગયા,

એક "અંકલ" ના પેટમાં
એ બધા ગરકાવ થયા.

કાકી, મામી,
માસી, ફોઈ,
ને સ્વજનો વિસરાઈ ગયા,
એક "આંટી" માં બધાં સમાઈ ગયા.

કુટુંબ નામનો માળો તૂટ્યો,
પંખી બધા વેર વિખેરથયા,

હું ને મારા માં
બધાજ કડાઈ ગયા.

હાલરડાંના હલ્લા ગયા,
લગ્નના ફટાણા ગયા,
ડીજેને ડિસ્કોના તાનમાં
બધા ગરકાઈ ગયા.

આઈસ્ક્રીમના આડંબરમાં
મીઠાગોળ ને ધાણા ગયા.

લાપસી ગયા, કંસાર ગયા,
ખીર અને ખાજ ગયા,
"કેક" ના ચક્કરમાં
બધા ફસાઈ ગયા.

માણસ માંથી માણસાઈ
ને સંબંધ ગયા
ને કામ પૂરતા માત્ર
મોબાઈલ નંબર રહી ગયા.

ભાવ અને ભાવના

વી.જી. રાજોટ
ઉચ્ચ.માધ્યમિક શિક્ષક

ભાવ અને ભાવના એ માનવ સ્વભાવનું પ્રતિબિંબ છે. માટે જેવા ભાવથી વિચારીએ કે જોઈએ તેવો ભાવ વસ્તુમાં જોવા મળશે. જો કોઈ વ્યક્તિને તમે સાચા ભાવથી જોશો તો તેની ભાવના પણ સારી જ હશે.

ભાવ અને ભાવનાનો માનવ પ્રકૃતિ સાથે સીધો સંબંધ છે, માટે જેનામાં સુંદર ભાવ તેનું જીવન સુંદર. ભાવ વગરનું જીવન મૃત જીવન જેવું છે. ભાવ વગરની સેવા - પૂજા કે કાર્ય નકામાં બની જાય છે.

ભૌતિક સુખ કરતાં ભાવનાની હુંફ અતિ સુખ આપે છે. ભાવ વગરના ભોજનમાં કોઈ મીઠાસ હોતી નથી કે તેની કિંમત પણ નથી હોતી. ગરીબનો ભાવથી બનાવેલ રોટલો પણ મીઠો લાગે છે તે જ રીતે માના હાથનું બનાવેલ સાદું ભોજન પણ ભાવથી બનાવેલું હોય છે જેથી મીઠું લાગે છે. ભાવ અને પ્રેમથી બનાવેલ ભોજન મનને શાંતિ અને આનંદ આપે છે. ભાવના વગર કરેલા કોઈ પણ કાર્યમાં સાચો પ્રેમ કે આનંદ મળતો નથી.

મનમાં ઉદ્ભવતી ભાવનાઓ અને સંકુચિતતાઓ શરીરના સંવેદનશીલ સ્નાયુઓ અને ગ્રંથિઓને પ્રભાવિત કરે છે. જેના કારણે જ ઘણા બધા રોગો ઉદ્ભવે છે. ગભરાટ વખતે પરસેવો થવો , ભય અને ચિંતાથી ઊંઘ ન આવવી .ગુસ્સા વખતે ચહેરો લાલ થવો. આ છે માણસના સ્વભાવની પ્રતિક્રિયા માટે જ સારો ભાવ અને સારી ભાવના બહુ મહત્વની છે.

કલ્યાણકારી દેવ - મહાદેવ

ડૉ. એન.વી. સોરઠીયા
ઉચ્ચ માધ્યમ શિક્ષક

મહાવદ યૌદ્ધશનો દિવસ એટલે મહાશિવરાત્રિ . શિવ બનવાની પ્રેરણા આપતો આ તહેવાર ઘણું બધું સમજાવી જાય છે. શિવરાત્રિના દિવસે એક પારધિના થયેલા હૃદય પરિવર્તનની પૌરાણિક કથા આપણે સૌ જાણીએ છીએ.

શુભ ચિંતન જીવને શિવ બનાવી દે છે. કૈલાસ જેવા ઉતુંગ શિખર પર બિરાજમાન શિવ સમજાવે છે કે કલ્યાણને પામવા માટે જીવનની ચોક્કસ ઊંચાઈએ પહોંચવું જોઈએ. કઠિન સાધના વગર શિવત્વ ન સાંપડે.

શિવજીના શરીર પરની ભસ્મનું લેપન એ સામાન્ય માનવીઓની ભસ્મ નથી. મહાપુરુષોના મૃત્યુ પછી એમની ભસ્મને ભગવાન શિવજી માથે ચડાવે છે. પ્રભુનિષ્ઠ લોકોની ખોપરીઓના હાર ગળામાં ધારણ કરવાના લીધે તેઓ 'કપાલી' કહેવાયા.

શિવજી પોતાના શરીર પર સર્પોને રમાડે છે . જેરી દાંત પાડી નાંખેલો સાપ જેમ હાનિકારક નથી તેમ નિર્વિષ વિષયો પણ નુકશાનકર્તા નથી. વિકારોનું ઉદ્દાતીકરણ થાય તો તે બાધક બનતા નથી.

શિવમંદિરનો નંદિ શિવને વહન કરે છે તે આપણને સૂચવે છે કે આપણે જ્ઞાનના સાચા વાહક બનીએ. કાયબો ઈન્દ્રિય નિગ્રહ અને સંયમનું પ્રતિક છે. ધીમી પણ મક્કમ સાધનાનું પણ પ્રતિક છે. તેને બહારના વિકારોની અસર થતી નથી.

જેમ જલધારી અને તેમાંથી ટપકતું ટીપું ટીપું પાણી એ સાતત્ય સૂચવે છે. તેમ ભગવાન પણ આપણી જીભ સતત ભીની રાખીને આપણા પર જલાભિષેક કરી રહ્યો છે. કેટલી અદ્ભૂત વાત છે.

શિવા નું વર્ણન આપણા જેવા સામાન્ય માનવી માટે શક્ય નથી. બટકી બુધ્ધિ ધરાવતા માનવનું શું ગળું ? શિવ બનવાની પ્રેરણા શિવ – દર્શનમાંથી જ સાંપડે છે. એટલે જ કહેવાય છે કે : 'શિવો ભૂત્વા શિવં યજેત્ |'

ભૂત માત્રનું કલ્યાણ કરનારા શિવને અનંત નમસ્કાર.

An early Farewell

R.K.Dash,
General Manager (P)
Lignite project, Umarsar.

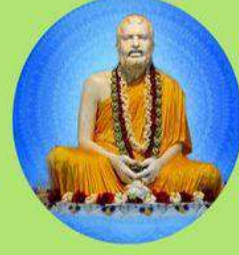
This happened when I was reading in class six and left an indelible memory in my heart. As I mentioned earlier Kesinga town was encircled with serene beauties. The Buddha dungar(Hill) at one side ,river Tel at other end ,dense and very dense Sal forest towards the farther end. The fascinating school life, affectionate friends and neighbours mountaineering,jungle trips eating out at restaurants all these had by then became part of my memorable days . In short I was in love with that place. Why should not I, by then I was completing three years at Kesinga. In the mid of all this cheering my life had fallen apart when one fine evening my father after returning from office worriedly told my mother that we may get transfered shortly. I feel it duty bound to pass on the message to my close and distant friends. By no time it became news among our friend circle that I am about to part away from them. Miracle happened the next day.Mishra one of my shy friend from the only government colony of Kesinga known as EHT(Extra High Tension)colony became very generous to invite me to Gowardhan eatery during recess time. It was a pleasant surprise to me because I had not paid any visit to restaurants of Kesinga for last couple of weeks & was longing for it.As soon as the bell rang for recess we two friends rushed to the restaurant. There I found Mishra to order Kachori,Samosas & Sweets in an unusual lavish manner. While enjoying the delicacies I discovered somewhere deep in his eyes a sense of sorrow perhaps to miss me in near future.Suddenly I realise my shy friend is bidding me farewell in this delicious manner. Mishra's uncle was working as a Junior Engineer at EHT,Kesinga division and he was with his uncle to

pursue his education .Never had he spoke of his parents and use to remain introvert all the time.He use to remain a bit hesitant in group activities but had developed a very good bond with me. I enjoyed the perceived farewell treat and returned with a heavy heart to miss such a valuable friend.

Next day during very first period I was astonished to be summoned to Head masters cabin. When I reached I could see A middle aged man(Mishra's Uncle) seating in front of our Head Master and Mishra was standing at a corner with about to cry face. He was trembling & looking so measurable that I thought he will fall with a little provocation. Head master enquired from me about yesterday's restaurant visit & I narrated the whole incident without taking a pause. It was learnt that to bid me farewell Mishra had stolen five rupees from his uncle's pocket. The news spread along the school campus in no time friends started to tease and humiliate him & for next few days,the shy friend became more & more shy .But most shocking was yet stored for me.After few days it was learnt that the transfer news was a rumour and was spread by one my father's colleague. Needless to say that I continued at that place for another full year and believe me during this extended one year each time I met Mishra I was unable to reconcile with myself & regret for the early farewell. So was the baggage of remorse that on the actual day of leaving that place for good I could not muster any courage to tell my friend that I am really leaving. Every time I look back of the incidence something use to choke me inside. I know friend your eyes on that day was unmistakably expressing your deep feeling towards me though your methodology for the farewell was wrong but I found your friendship true & enduring.

વાણીમાં નમ્રતાનું મૂલ્ય

પી.બી. પ્રજાપતી
ઉચ્ચ.માધ્યમિક શિક્ષક

સ્વામી વિવેકાનંદ ને કોણ નથી જાણતું ? યુવાનોના આદર્શ એટલે સ્વામી વિવેકાનંદ . વિવેકાનંદ ને આદર્શ બનાવવામાં એમના માતા – પિતાની સાથે સાથે ગુરુ શ્રી રામકૃષ્ણ પરમહંસનું પણ એટલું જ યોગદાન રહ્યું છે. ગુરુની શિખામણ વિવેકાનંદ ને ઘડવામાં અતિ પ્રભાવી રહી છે.

એક પ્રસંગ યાદ આવે છે. જેમાં ગુરુ પરમહંસ વિવેકાનંદને વાણી બાબતે આકરી ટકોર કરતાં દેખાય છે. સ્વામી વિવેકાનંદને શરીરમાં ખૂબ તાવ હતો. તાવ ઉતરવાનું નામ જ લેતો ન હતો. એક તરફ સ્વામી રામકૃષ્ણ પરમહંસ મૌન રહી જોઈ રહ્યા હતા. વિવેકાનંદથી આ સહન ન થતાં બોલ્યા “ગુરુદેવ , તમે તો મને જુઓ છો પણ કંઈ કરતા કેમ નથી ? પરમહંસ બોલ્યા, “ મને કહેવા કરતાં મા કાળીને પ્રાર્થના કર.” વિવેકાનંદ બોલ્યા, “ ક્યારનો કહુ છું પણ મા સાંભળતાં જ નથી.”

પરમહંસ બોલ્યા, “ એવું બને કે મા પોતાના બાળકની વાત ન સાંભળે ? તારી વાણીમાં નમ્રતા લાવ. ગુસ્સાથી તારી વાત માને સંભળાતી નથી. કરુણા ન આવે ત્યાં સુધી મા કેવી રીતે સાંભળે ?

સ્વામી રામકૃષ્ણે કહ્યું— “એવું કેવી રીતે થઈ શકે કે છોકરો બોલાવે અમે માં ના સાંભળે? પરંતુ તારી વાણીમાં નમ્રતા નથી. દૈન્યભાવ અને પોતાપણું નથી માટે માં ને તારો અવાજ સંભળાઈ શકતો નથી. જ્યારે હું તારી વાણીથી દ્રવિત નથી થતો , તો મા કેવીરીતે થઈ શકે ?” ગુરુની આ ટકોર ખરેખર વિવેકાનંદને ખૂબ સ્પર્શી ગઈ . કહેવત છે કે : “ તલવાર ના ધા રુઝાય પણ વાણીના ધા ન રુઝાય .” વાણી અને પાણીનો વિવેકપૂર્વક ઉપયોગ કરવાનો પ્રયત્ન કરીએ.

કર્મ કા ફલ

કર્મ કરો તો ફલ મિલતા હૈ, આજ નહીં તો કલ મિલતા હૈ।*જિતના ગહરા અધિક હો કુંઆ, ઉતના મીઠા જલ મિલતા હૈ ।જીવન કે હર કઠિન પ્રશ્ન કા, જીવન સે હી હલ મિલતા હૈ। આપસ મેં જિતની સહનશીલતા ક્ષમાશીલતા, ઓર સમઝદારી*હોગી..*આપસી રિશ્તોં કી ઉમ્મ *ઉતની હી લંબી હોગી પ્રેમ ઓર ઑંસૂ કી. *પહચાનભલેઅલગ-અલગ હો. ! કિન્તુ દોનોં કા...ગોત્ર ંક હી હૈ। "હૃદય..!! આશા ચાહે કિતની હી છોટી હો *નિરાશા સે તો બેહતર હી હોતી હૈ। "મૃત્યુ ંવમ્ મોક્ષ મેં કયા અંતર હૈ?"*સુંદર જબાબ-! "સોંસે પૂરી હો જાયે ઓર તમન્નાયેં બાકી રહે, વહ મૃત્યુ હૈ।સોંસેં બાકી રહેં ઓર તમન્નાયેં પૂરી હો જાયે, વહ મોક્ષ હૈ!" રિશ્તોં મેં વૈસા હી સંબંધ હોના ચાહિએ,*જૈસે હાથ ઓર ઑંચ કા હોતા હૈ.*હાથ પર ચોટ લગતી હૈ તો ઑંચોં સે ઑંસૂ નિકલતે હૈં, ઓર ઑંસૂ આને પર હાથ હી ંનકો સાફ કરતા હૈ.

એમ.એ.ગોસ્વામી
માધ્યમિક શિક્ષક

મોરા ભાગના લોકો સુખ - શાંતિની ઇચ્છા રાખે છે

શ્રીમતી અસ્મીતાબેન એચ. ત્રિવેદી
પ્રાથમિક શિક્ષક

માનવ જીવનમાં બધા જ સુખ શાંતિ અને પોતાનું ઊદ્ધવીકરણ ઇચ્છે છે, પરંતુ તેમની બુધ્ધિ અને મન સદાય લાલચમાં, લોભમાં, લાભમાં અને ગમે તે ભાગે લોકોને બનાવીને કપટ, છેતરપીંડી કરીને પદાર્થ પ્રાપ્તિ કરવામાં જ રોકાયેલા હોય છે, આમ ચિત્ત પદાર્થની પકડમાં ફસાયેલું રહે છે, જેથી ચિંતા અને દુઃખ હાથમાં આવે છે.

જે લોકો પોતાની સત્ય સ્વરૂપ શુદ્ધ મહેનતથી કમાયેલાં પદાર્થની સંતુષ્ટ થતાં નથી અને ગમે તે ભોગે બીજાનો પદાર્થ ગમે તે ભોગે જુટવી લેવા નિરંતર કોશિશ કરે છે. તેમનું મન ક્યારેય શાંત રહી શકતું નથી.

સુખ - દુઃખ તો શરદી ગરમી જેવું હોય છે. સુખ આનંદ લેવો, પરંતુ દુઃખને પણ સહન કરતાં શીખવું જોઈએ એનું નામ નામ સમત્વ ધારણ કરવું છે.

જે માણસે પોતાના જીવનમાં ખોટી અને મોટી ઇચ્છાઓ અને લાલચને છોડી દીધી છે, અને લોકોને પોતાના સ્વાર્થ ખાતર બનાવવાનું છોડી દીધું છે અને પદાર્થ અને પદાર્થની પકડથી મુક્તિ પ્રાપ્ત કરી છે અને અનાસક્ત ભાવમાં સ્થિર થયેલ છે તેને જીવનમાં સુખ-શાંતિ મળી શકે છે.

જગતમાં કોઈપણ વ્યક્તિ ઇચ્છાઓથી મુક્ત નથી, પરંતુ ખોટી, મોટી ઇચ્છાઓને આપણે જરૂર છોડી શકીએ છીએ અને તે છોડી જ દેવી જોઈએ તેનાથી નિવૃત્તિ પ્રાપ્ત કરવી એ સુખ પ્રાપ્ત કરવાનો માર્ગ છે.

અન્યની સંપત્તિને જોઈને મનમાં બળતરા ઈર્ષ્યા થાય અને તેને ગમે તે ભોગે મેળવવાની ઇચ્છા હોવી એ જ લાલચ છે. આવી ઇચ્છાઓને પૂર્ણ કરવા માટે લોકો તમામ પ્રકારના ખોટા કર્મો અને ખોટા કામ કરવા લાગે છે, અને લોકોને બનાવવા લાગી જાય છે, ગમે તેમ કરીને છેતરે છે ને પદાર્થ આ રીતે પ્રાપ્ત કરે છે. જેના કારણે મન અશાંત થઈ જાય છે. એટલે માણસે જીવનમાં લાલચથી, તૃષ્ણાથી અને વાસનાથી બચવું જોઈએ.